

Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas
Nijverheidsstraat 26-38
1040 Brussel
Tel.: 02/289.76.11
Fax: 02/289.76.09

COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS

VERSLAG VAN DE RAADPLEGING

(Z)111124-CDC-1110/1

over het

ontwerp van besluit tot vaststelling van methoden voor het berekenen en vastleggen van de tarifaire voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het aardgasvervoersnet, de opslag-installaties voor aardgas en de LNG-installaties

bedoeld in artikel 41, lid 6, a), juncto artikel 41, lid 1, a), juncto artikel 41, lid 10 van de richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van richtlijn 2003/55/EG

24 november 2011

INHOUD

INLEIDING.....	3
OPMERKING BETREFFENDE DE VERTROUWELIJKHEID.....	4
PREAMBULE.....	5
I. DEFINITIES EN TOEPASSINGSGEBIED.....	6
II. HET DOOR DE TARIEVEN TE DEKKEN TOTAAL INKOMEN.....	7
II.1. De billijke marge en afschrijvingen.....	9
II.1.1. Het gereguleerd actief.....	9
II.1.1.1. Het rendementspercentage.....	10
II.2. Kosten.....	13
II.3. Meerwaarden.....	16
III. PROCEDURE INZAKE GOEDKEURING VAN DE TARIEVEN EN HET TOTAAL INKOMEN.....	18
IV. PROCEDURE INZAKE CONTROLE OP DE TOEPASSING VAN DE TARIEVEN.....	22
V. BOEKHOUDKUNDIGE VERPLICHTINGEN.....	24
VI. OVERGANGSBEPALINGEN.....	25
VII. DIVERSE BEPALINGEN.....	27
VIII. BIJLAGEN.....	28
IX. OPMERKINGEN DIE GEEN BETREKKING HEBBEN OP DE ARTIKELEN.....	32
X. BIJLAGE 1 : DIAS VAN DE INFORMATIESESSIE.....	33

INLEIDING

De Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) heeft een raadpleging georganiseerd over haar ontwerp van besluit tot vaststelling van methoden voor het berekenen en vastleggen van de tarifaire voorwaarden inzake de aansluiting op en toegang tot het aardgasvervoersnet, de opslaginstallaties voor aardgas en de LNG-installaties.

Deze raadpleging liep van 22 september tot 21 oktober 2011. De CREG heeft de raadpleging aangekondigd op haar website en in het Belgisch staatsblad van 22 september 2011 (p. 60749). Enerzijds werden er twee informatiesessies georganiseerd op 12 oktober 2011 (in het Nederlands en het Frans) en anderzijds werden schriftelijke reacties gevraagd.

De CREG kreeg 5 schriftelijke reacties, namelijk van:

- DISTRIGAS;
- Fluxys en Fluxys LNG;
- FEBEG;
- FEBELIEC;
- SPE.

Dit verslag van de raadpleging geeft de ontvangen opmerkingen weer, alsook de repliek van de CREG in de volgorde van de bepalingen van het ontwerp van besluit, na een algemene opmerking over de betrouwbaarheid. De opmerkingen die geen betrekking hebben op de artikelen worden op het einde van dit verslag behandeld.

Verder wil de CREG de dwingende termijnen in dit procedé benadrukken: enerzijds werd richtlijn 2009/73 nog niet omgezet in Belgisch recht en anderzijds vervallen de huidige tarieven eind 2011. De CREG zal dus dringend tarifaire beslissingen moeten nemen die op een voorlopige tarifaire methode steunen, waarbij een zeker aantal reacties nog niet de repliek gekregen hebben die ze verdienen. Deze reacties kunnen opnieuw worden neergelegd bij de vaststelling van de definitieve methode. Richtlijn 2009/73 voorziet ook compensatiemaatregelen indien de definitieve tarieven of methoden van deze voorlopige tarieven of methoden afwijken.

Dit verslag van de raadpleging werd door het directiecomité van de CREG goedgekeurd tijdens zijn vergadering van 24 november 2011.

OPMERKING BETREFFENDE DE VERTROUWELIJKHEID

Enkel Fluxys heeft gevraagd om zijn opmerkingen vertrouwelijk te houden.

De CREG merkt hierbij op dat Fluxys heeft deelgenomen aan een openbare raadplegingsprocedure, waardoor zijn verzoek om vertrouwelijkheid met zichzelf in tegenspraak lijkt te zijn.

De commentaren van Fluxys zijn belangrijk voor alle marktspelers, in die zin dat ze uitgaan van de beheerder die een monopolie kreeg voor het beheer van het net, van de opslaginstallatie en van de LNG-installatie en in die zin dat ze een invloed willen uitoefenen op de methode waarmee de door iedereen betaalde tarieven worden vastgelegd.

Wat de feiten betreft, stelt de CREG voor de rest vast dat de opmerkingen van Fluxys geen enkel bedrijfsgeheim bevatten noch een ander gegeven dat vertrouwelijk van aard is.

Bijgevolg kan de CREG het verzoek om vertrouwelijkheid niet inwilligen.

////

PREAMBULE

Fluxys merkt op dat er in de preambule meermaals wordt verwezen naar artikel 15/5*decies* van de gaswet en het koninklijk tariefbesluit van 2 september 2008 die betrekking hebben op de distributienetbeheerders.

De CREG zal deze materiële vergissing rechtzetten door deze verwijzingen te schrappen.

I. DEFINITIES EN TOEPASSINGSGBIED

Art 1.

Geen opmerkingen.

Art 2.

Geen opmerkingen.

Art 3.

Geen opmerkingen.

II. HET DOOR DE TARIEVEN TE DEKKEN TOTAAL INKOMEN

Art 4.

FLUXYS

- a) Vraagt om ook melding te maken van de **opslaginstallaties** en **LNG-terminalling**
- b) Vraagt om ook uitdrukkelijk melding te maken van de **fiscale lasten** wat betreft de dekking van de kosten van de beheerders.

REACTIE CREG:

- a) Met zijn artikel 1 neemt het ontwerp van besluit de definities over van artikel 1 van de Gaswet. In deze wet omvatten de vervoerinstallaties (zie 8°) al de opslaginstallaties en de LNG-terminalling.
Er is dus geen reden om dit artikel van het ontwerp van besluit te veranderen.
- b) In artikel 7 van het ontwerp van besluit staat: “De billijke marge is een netto vergoeding, ná toepassing van de vennootschapsbelasting.”
Er is dus geen reden om dit artikel van het ontwerp van besluit te veranderen.

Art 5.

FLUXYS

Vraagt de indexering van de tarieven om volgende redenen:

- a) stemt overeen met de term sheet;
- b) vermijdt tariefsprongen in het begin van elke nieuwe regulatoire periode;
- c) verzekert een snellere afstemming van de tarieven op de kosten;
- d) toont lagere tarieven in het begin van de periode.

SPE

Het is aangeraden om de tarieven elk jaar goed te keuren voor een periode van 4 jaar waarin de tarieven ongewijzigd blijven voor de eerste twee jaar, met uitzondering van de toeslagen. De tarieven zijn slechts indicatief voor de twee volgende jaren van de regulatoire periode en kunnen bij de jaarlijkse herziening worden gewijzigd;

REACTIE CREG

De netgebruikers verkiezen ongewijzigde tarieven, ten minste gedurende een periode van 2 jaar (zie reactie SPE). Bovendien hebben zowel de transmissienetbeheerder voor elektriciteit als de distributienetbeheerders tijdens de huidige meerjarenperiode probleemloos kunnen werken met niet-geïndexeerde tarieven.

Er is dus geen reden om dit artikel van het ontwerp van besluit te veranderen.

Art 6.

FLUXYS

Is voorstander van deze optie, mits:

- a) de indexering van de tarieven (gangbare praktijk bij commerciële contracten);
- b) de uitbreiding van deze mogelijkheid tot de opslagactiviteit en LNG-terminalling.

REACTIE CREG

- a) De niet-indexering van de tarieven voorzien in artikel 5 geldt enkel voor de regulatoire periode die wordt gedefinieerd in artikel 2, 14° van het ontwerp van besluit. Indien van deze regulatoire periode wordt afgeweken op basis van artikel 6, geldt de beperking van artikel 5 niet meer.

Er is dus geen reden om dit artikel van het ontwerp van besluit te veranderen.

- b) Dit artikel vindt zijn oorsprong in artikel 40, c) van de richtlijn 2009/73, dat evenmin de opslag of de LNG-terminalling specificeert.

Er is dus geen reden om dit artikel van het ontwerp van besluit te veranderen.

II.1. De billijke marge en afschrijvingen

Art 7.

Geen opmerkingen.

II.1.1. Het gereguleerd actief

Art 8.

FLUXYS

- a) Materiële vergissing wat betreft de waarde van het gereguleerd actief (RAB) voor de opslag op 31/12/2007;
- b) wenselijk om de waarde voor alle gereguleerde activa op 31/12/2010 te verstrekken;
- c) de afschrijvingen op immateriële vaste activa (zoals computersoftware en andere intellectuele rechten) toevoegen omdat de activering van immateriële vaste activa verplicht is in het boekhoudrecht;
- d) het bedrijfskapitaal meerekenen;
- e) mogelijkheid om de kosten van zijn eigen diensten en zijn personeel te activeren (zie DNB).

REACTIE CREG

- a) De CREG zal deze materiële vergissing rechtzetten.
- b) Zolang de CREG geen beslissing genomen heeft over de saldi 2010, is het onmogelijk om de waarden van het gereguleerde actief op 31/12/2010 vast te stellen.
Er is dus geen reden om dit artikel van het ontwerp van besluit te veranderen.

- c) De waarde van het gereguleerde actief heeft enkel betrekking op materiële vaste activa. De afschrijvingen op immateriële vaste activa kunnen dus niet in aanmerking worden genomen.
Er is dus geen reden om dit artikel van het ontwerp van besluit te veranderen.
- d) In zijn ervaring met de regulering sinds het begin van de liberalisering tot heden, over alle de netbeheerders heen, heeft de CREG vaak manipulaties bij de berekening van het bedrijfskapitaal vastgesteld. Daarom is de CREG bereid het bedrijfskapitaal opnieuw invoeren, maar strikt berekend, dat wil zeggen:
- dat uitsluitend betrekking heeft op de gereguleerde activiteiten;
 - zonder de overlopende rekeningen van het actief;
 - zonder de financiële vaste activa;
 - zonder de thesauriebeleggingen en de liquide middelen.
- e) De CREG kan de activering van bepaalde kosten aanvaarden indien deze economisch gerechtvaardigd is.

II.1.1.1. Het rendementpercentage

Art 9.

FLUXYS

- a) Samen met de CREG nadenken over de invoering van een model Arbitrage Pricing Theory APC, in plaats van het Capital Asset Pricing Model (CAPM), zodat rekening kan worden gehouden met de specifieke industriële risico's.
- b) Indien het CAPM wordt gehandhaafd en de factor bèta wordt gewijzigd, moeten alle parameters worden herzien.
- c) De factor bèta moet worden berekend:
- op basis van een groep vergelijkbare ondernemingen en niet op een enkele onderneming;
 - rekening houdend met de illiquiditeit van het aandeel Fluxys (correctie Blume);

- over een periode van 5 jaar, zonder rekening te houden met de gegevens betreffende periodes van financiële crisis (uitzonderlijke volatiliteit);
 - met gebruik van bijvoorbeeld de Eurostoxx 50 en niet de Bel-20;
 - de daling van de factor bèta stemt niet overeen met de stijging van het risico (risico op daling van de QREFs).
- d) Dezelfde marktrisicopremie en dezelfde factor bèta voor alle activiteiten overwegen, maar het totale rendement vermeerderen met een welbepaald percentage voor de activiteiten met een verhoogd risico.
- e) De marktrisicopremie moet 5 tot 6 % bedragen en niet 3,5 % en 4,3%.
- f) Voor de OLO: een mand met Europese obligaties nemen.

REACTIE CREG

- a) Bij de vastlegging van het ontwerp van besluit streefde de CREG ernaar om de huidige methodologie (zie informatiesessie, bijlage 1) niet overhoop te gooien om de markt niet te destabiliseren. Een reflectie over een ander vergoedingsmodel starten, vergt bovendien geen onmiddellijke wijziging van het ontwerp van besluit.
- b) Fluxys heeft het monopolie voor het beheer van het net, van de opslaginstallatie en van de LNG-installatie die allemaal in België gevestigd zijn. Het lijkt dus niet gepast om parameters van andere landen over te nemen. Het resultaat van de vergoeding van het eigen vermogen na belastingen is in elk geval minder gunstig voor Fluxys.
- c) De factor bèta is een risico-indicator van de onderneming in kwestie: indien de markt daalt, zal het aandeel van de onderneming minder sterk dalen dan de markt indien de factor bèta lager is dan 1 en meer dan de markt indien deze hoger is dan 1. Het zijn dus de investeerders die het (verhoogde of niet verhoogde) risico van de onderneming onafhankelijk beoordelen, zonder tussenkomst van de CREG. Deze bepaling stond al in het voorstel van tariefmethodologie van de CREG dat, in tegenstrijd met het Europese recht, niet werd overgenomen in het koninklijk besluit van 8 juni 2007. Een lage factor bèta kan wijzen op de waardering van de markt voor een stabiele en doeltreffende

regulering. De Europese steekproef van ondernemingen kan niet worden geëxtrapoleerd naar de gereguleerde ondernemingen in België. Het model APT gebruikt inderdaad meer dan een factor bèta, maar gelet op de repliek onder a), is het niet geschikt om het vergoedingsmodel nu te wijzigen.

De CREG kan daarentegen aanvaarden dat de hoogste van de twee waarden wordt gekozen voor de berekening van het rendementspercentage indien het product van de factor bèta en de marktrisicopremie lager is dan 0,70. Dit geval impliceert niet dat de factor bèta te laag is maar laat veronderstellen dat de 70 basispunten, 0,70% interest boven de OLO-rente, te hoog kunnen zijn.

- d) De parameters die tot nu werden gebruikt, omvatten een hogere marktrisicopremie voor de opslag- en LNG-activiteiten omdat ze onder de Seveso-regelgeving vallen. Het is waar dat eenzelfde resultaat kan worden verkregen met een unieke marktrisicopremie en een aangepaste factor bèta, maar net als voor de marktrisicopremie, wilde de CREG het huidige vergoedingsmodel niet overhoop gooien.
- e) De marktrisicopremie wordt meestal berekend over een lange periode, zodat zowel rekening kan worden gehouden met periodes van onzekerheid die vandaag op de markten heersen, als met periodes van gematigde volatiliteit. Verschillende studies tonen aan dat België een van de landen met de laagste marktrisicopremie is.
- f) Gelet op de monopoliepositie van de activiteiten van Fluxys die allemaal in België gevestigd zijn, lijkt het niet gepast om parameters van andere landen te gebruiken. De CREG is enkel bevoegd voor België. Alle investeerders (al dan niet buitenlanders) die willen investeren in een gereguleerde onderneming in België moeten zich naar de Belgische regulering schikken.

Art 10.

Zie de opmerkingen bij artikel 9

Art 11.

FLUXYS

Fluxys stelt voor om een situatie op 1 januari **na resultaatverwerking** en een situatie op 31 december **voor resultaatverwerking** te nemen om de gemiddelde waarde van het eigen vermogen te bepalen. Met deze aanpak kan het eigen vermogen dat in de onderneming wordt gehouden, immers worden vergoed.

REACTIE CREG

De CREG kan deze wijziging aanvaarden.

Art 12.

Geen opmerkingen.

II.2. Kosten

Art 13.

Geen opmerkingen.

Art 14.

Geen opmerkingen.

Art 15.

FLUXYS

Reageert positief op dit voorstel

Art 16.

FLUXYS

“Kostprijs per eenheid energie” vervangen door “kostprijs per dienstverlening”.

REACTIE CREG

De CREG kan deze wijziging aanvaarden.

Art 17.

DISTRIGAS

Vraagt of het geen risico is om de kosten te verdelen op basis van de kilometercapaciteiten, omdat overweging 19 van verordening 715/2009 bepaalt: “de tarieven voor een of meer entrypunten en de tarieven voor een of meer exitpunten dienen derhalve geen verband met elkaar te houden.”

REACTIE CREG

In overeenstemming met artikel 13 van verordening 715/2009 moeten de tarieven de afspiegeling zijn van de werkelijke kosten en tegelijk gericht zijn op het vermijden van kruissubsidiëring tussen de netgebruikers. De CREG heeft een uniforme tariefmethodologie opgesteld op een basis van gemeenschappelijke kosten voor alle transportactiviteiten, waarbij deze principes werden nageleefd. Deze methodologie leidde tot een eenheidstarief per kilometercapaciteit die op niet-discriminerende wijze op alle netgebruikers wordt toegepast. Ze hebben bovendien de vrijheid om de entry- en exitcapaciteit afzonderlijk te boeken.

Er is dus geen reden om dit artikel van het ontwerp van besluit te veranderen.

Art 18.

FLUXYS

Wat betreft de productiviteits- en efficiëntieverbetering:

- a) Vaststelling van doelstellingen ex ante die realistisch en haalbaar zijn;
- b) Het verbeteringsniveau moet worden berekend in verhouding tot het budget van de beheersbare kosten (zie arrest van het Duitse Federale Hof van Justitie van 28 juni 2011);
- c) Wil geen vooropgestelde verbeteringen voor de activiteiten van de LNG-terminalling omwille van het gevaarlijke karakter van de activiteit;
- d) Vraagt om de mogelijkheid te voorzien dat de billijke marge stijgt wanneer Fluxys het verbeteringsniveau overschrijdt (zie art. 2.2.5. van de term sheet);
- e) Vraagt om de mogelijkheid te voorzien dat Fluxys jaarlijks voordeel kan halen uit zijn bijkomende inspanningen (voor een grotere aanvaarding door de belastingsautoriteiten).

REACTIE CREG

- a) De CREG bevestigt dat de doelstellingen ex ante zullen worden vastgesteld.
- b) Artikel 41(8) van richtlijn 2009/73/EG bepaalt het volgende: Bij de vaststelling of goedkeuring van de tarieven of methoden zorgen de regulerende instanties ervoor dat de transmissienetbeheerder passende stimulansen krijgt, zowel op korte als op lange termijn, om de efficiëntie te verbeteren. Er kan geen sprake zijn van een automatische integrale dekking van de kosten, maar eerder van een oriëntatie naar de kosten, c.q. een “afspiegeling van de kosten”. Een verbetering van de efficiëntie moet trouwens kunnen worden opgelegd op basis van een controle van de totale kosten. In dat geval is het niet mogelijk de noodzaak en de efficiëntie van een bepaalde kost te bewijzen.

- c) Geen enkele activiteit mag ontsnappen aan de plicht inzake kostenbeheersing. Fluxys LNG heeft in het verleden trouwens herhaaldelijk geargumenteed dat hij bepaalde investeringen doet in een streven naar de verbetering van de productiviteit en de efficiëntie.
- d) De CREG bevestigt dat deze mogelijkheid het logische uitvloeisel is van een vast engagement van de beheerder om de vooropgestelde verbetering van de productiviteit en de efficiëntie te bereiken.
- e) Aangezien de vooropgestelde verbetering van de productiviteit en efficiëntie eveneens over de regulatoire periode loopt, kan het definitieve saldo pas op het einde van deze periode worden berekend. Wat niet verhindert dat het jaarlijkse saldo duidelijk geïdentificeerd zal worden en in de balans kan worden opgenomen als een regulatoire schuld of vordering.

II.3. Meerwaarden

Art 19.

FLUXYS

- a) wil de mogelijkheid om de herinvestering op basis van de geïdentificeerde projecten ex post te rechtvaardigen (de herinvestering in hetzelfde jaar is te kort);
- b) wil het bedrag van de meerwaarde niet als onbeschikbare reserve boeken (dit druist in tegen de optimale structuur);
- c) de reserve kan ten hoogste worden samengesteld uit het bedrag van de herwaarderingsmeerwaarde zoals opgenomen in het totaal inkomen **na belastingen**, waarbij deze laatste ten laste zijn van de beheerder.

REACTIE CREG

- a) De opname van de buitengebruikgestelde herwaarderingsmeerwaarden is een buitengewone stimulans (vooral voor Fluxys) voor de investeringen. Het spreekt

vanzelf dat deze stimulans aan voorwaarden moet worden onderworpen om ondoeltreffende investeringen te vermijden. De CREG kan deze voorwaarde dus niet laten vallen.

- b) De CREG zou graag benadrukken dat de bepaling in kwestie slechts een mogelijkheid voor de beheerder is, geen plicht. Hij blijft vrij om de herinvesteringen met vreemde middelen te financieren.
- c) Zoals hoger aangetoond, moet deze buitengewone stimulans aan voorwaarden worden onderworpen. Het Hof van beroep heeft trouwens ingestemd met deze methode.

III. PROCEDURE INZAKE GOEDKEURING VAN DE TARIEVEN EN HET TOTAAL INKOMEN

Art 20.

FLUXYS

- a) stelt voor om de einddatum van het tariefvoorstel vast te stellen op 30 juni in plaats van een waaier van 3 dagen te behouden.
- b) Materiële vergissing: in lid 4 moet de verwijzing naar artikel 28 worden vervangen door een verwijzing naar artikel 29.

REACTIE CREG

- a) De CREG kan deze wijziging aanvaarden.
- b) De CREG zal deze materiële vergissing rechtzetten.

Art 21.

Geen opmerkingen.

Art 22.

Geen opmerkingen.

Art 23.

Geen opmerkingen.

Art 24.

Geen opmerkingen.

Art 25.SPE

De opgelegde voorlopige tarieven moeten een maand voor hun inwerkingtreding worden meegedeeld. Het is wenselijk dat de voorlopige tarieven gelijk zijn aan de voordien goedgekeurde tarieven.

REACTIE CREG

De regulerende instantie moet kunnen optreden telkens wanneer het nodig is, zoals voorzien in artikel 41(10) van richtlijn 2009/73. Artikel 41(6) van richtlijn 2009/73 voorziet op zijn beurt dat de tarieven “voldoende ruim vóór hun inwerkingtreding” worden goedgekeurd. Deze bepaling vergt geen vaste of bindende termijn. De oplegging van voorlopige tarieven moet trouwens doeltreffend zijn.

Er is dus geen reden om dit artikel van het ontwerp van besluit te veranderen.

Art 26.FLUXYS

Stelt voor om, naast de CREG, een verzoek te kunnen indienen om de tarieven te wijzigen in de loop van de periode, wanneer dit verzoek wordt gerechtvaardigd door een belangrijke wijziging in de externe voorwaarden, los van de wil van Fluxys.

REACTIE CREG

Het voorstel van Fluxys lijkt in tegenstrijd met artikel 41(10) van richtlijn 2009/73 die enkel de regulator, en niet de netbeheerder, machtigt om een tariefwijziging te vragen.

Er is dus geen reden om dit artikel van het ontwerp van besluit te veranderen.

SPE

Dit artikel verhoogt de kans op juridische onzekerheid voor de netgebruikers, de leveranciers en de investeerders.

REACTIE CREG

Een dergelijke bepaling is expliciet voorzien in artikel 41(10) van richtlijn 2009/73 om de proportionaliteit en het niet-discriminerende karakter van de tarieven ten voordele van de marktspelers te verzekeren.

Er is dus geen reden om dit artikel van het ontwerp van besluit te veranderen.

Art 27.

Geen opmerkingen.

Art 28.

FEPEG

- a) vraagt om een voldoende ruime periode – van ten minste 4 maanden – te voorzien tussen de publicatie van de goedgekeurde tarieven en de inwerkingtreding van de tarieven;
- b) vraagt dat de ontwerpen van de tariefvoorstellen – voor hun goedkeuring – worden gepubliceerd zodra ze worden voorgelegd aan de CREG.

DISTRIGAS

- a) vraagt om een periode van 6 maanden te voorzien tussen de publicatie van de goedgekeurde tarieven en de inwerkingtreding van de tarieven;

SPE

- a) wil de tijdige publicatie van de vooruitgang van de ingediende voorstellen en de voorgestelde aanpassingen aan de toeslagen op de website van de CREG,

telkens met vermelding van de verwachte inwerkingtreding van de tarieven.

REACTIE CREG

- a) (FEBEG + DISTRIGAS) Zie repliek bij artikel 25.
- b) (FEBEG + SPE) Artikel 41(16) voorziet enkel een publicatie van de beslissingen van de regulerende instantie, met respect voor de vertrouwelijkheid van commercieel gevoelige informatie.

Er is dus geen reden om dit artikel van het ontwerp van besluit te veranderen.

SPE

De tarieven zouden ten minste een maand voor hun inwerkingtreding moeten worden aangekondigd.

REACTIE CREG

Zie repliek bij artikel 25.

IV. PROCEDURE INZAKE CONTROLE OP DE TOEPASSING VAN DE TARIEVEN

Art 29.

Geen opmerkingen.

Art 30.

Geen opmerkingen.

Art 31.

FLUXYS

Het woord “tariefvoorstel” vervangen door “tariefverslag” (enkel Franse versie)

REACTIE CREG

De CREG zal deze materiële vergissing rechtzetten.

Art 32.

FLUXYS

- a) Het woord “tariefvoorstel” vervangen door “tariefverslag” (enkel Franse versie)
- b) Stelt voor dat het saldo tussen het gerealiseerde boekhoudkundig resultaat en de billijke marge **intresten opbrengt**
- c) Aanvaardt het risico op de geraamde verkoopshoeveelheden in de term sheet voor de transportactiviteit en dit, tot eind 2015. Maar wil dit risico na 2015 zien verdwijnen voor het transport en hic et nunc voor de andere activiteiten. Fluxys stelt vast dat dit risico niet aan de andere beheerders wordt opgelegd en vindt de

maatregel bijgevolg discriminerend. Dus moet lid 5 van artikel 32 worden geschrapt.

REACTIE CREG

- a) De CREG zal deze materiële vergissing rechtzetten.
- b) De CREG vindt dat er geen reden meer is om opnieuw een aparte berekening van de intresten op het saldo in te voeren, gelet op de wijzigingen in verband met het bedrijfskapitaal (zie repliek bij artikel 8).
- c) Gezien haar doelstelling om de huidige tarifaire methode niet overhoop te gooien heeft de CREG enkel het artikel uit het tarievenKB, gewijzigd door het koninklijk besluit van 15 januari 2010, overgenomen.
Er is dus geen reden om dit artikel van het ontwerp van besluit te veranderen.

Art 33.

Geen opmerkingen.

Art 34.

Geen opmerkingen.

Art 35.

Geen opmerkingen.

V. BOEKHOUDKUNDIGE VERPLICHTINGEN

Art 36.

Geen opmerkingen.

Art 37.

Geen opmerkingen.

Art 38.

Geen opmerkingen.

Art 39.

Geen opmerkingen.

VI. OVERGANGSBEPALINGEN

Art 40.

FLUXYS

Vraagt of dit ontwerp van besluit invloed zal hebben op zijn tariefvoorstel 2012-2015.

REACTIE CREG

De CREG zal haar standpunt hierover meedelen in het kader van haar beslissingen over het tariefvoorstel.

Art 41.

SPE

wil dat het aan te nemen besluit voorziet in een overgangsbepaling, waarbij een haalbare datum, bijvoorbeeld 1 juli 2012, wordt vooropgesteld;

REACTIE CREG

De CREG ziet in dit geval geen reden om af te wijken van het gemeen recht dat bepaalt dat een nieuw wettelijk kader onmiddellijk in werking treedt, onder voorbehoud van de definitief verworven rechten.

FEBELIEC

Heeft vragen bij de goedkeuring van de tarieven voor de periode 2012-2015. Overwegende dat de CREG het tariefbesluit nog moet goedkeuren, is de kans groot dat er maar weinig tijd zal overblijven tussen de publicatie van de tarieven en hun inwerkingtreding. Febeliec dringt erop aan om toch voldoende tijd te voorzien. De CREG kan de huidige tarieven eventueel met enkele maanden verlengen.

REACTIE CREG

De CREG wil de opdrachten die de Europese wetgever haar gegeven heeft, op een zo stevig mogelijke juridische basis uitvoeren.

Er is dus geen reden om dit artikel van het ontwerp van besluit te veranderen.

VII. DIVERSE BEPALINGEN

Art 42.

Geen opmerkingen.

Art 43.

SPE

Wil dat het besluit de mogelijkheid voor de gebruikers van het net en de installaties voorziet om deel te nemen aan de vastlegging van de standaardregels voor de tariefstructuren en aan de vaststelling van de tarieven.

REACTIE CREG

Het ontwerp van besluit voorziet al een openbare raadpleging voor elke tarifaire wijziging. De regulerende instantie blijft echter exclusief bevoegd voor de goedkeuring van de tarieven (zie artikel 41 van richtlijn 2009/73).

VIII. BIJLAGEN

FLUXYS

- a) Wenst dat de controlecriteria nauwkeuriger worden geformuleerd om een zekere voorspelbaarheid te krijgen;
- b) Vraagt dat punt 1.a) wordt geschrapt of geherformuleerd zodat het beantwoordt aan de geldende rechtspraak (arrest van het Hof van beroep van Bergen in het kader van het dossier Ghillenghien dat bepaalt dat Fluxys buitengewone voorzorgsmaatregelen moet invoeren en door een resultaatsverbintenis gebonden is wat de waterdichtheid van zijn installaties betreft);
- c) Vraagt dat punt 1.d) wordt geschrapt omdat hij moet deelnemen aan de vergaderingen van bijvoorbeeld ENTSOG of andere verenigingen die hem in staat stellen om zijn rol van netbeheerder op doeltreffende en professionele wijze te vervullen, door bij te dragen tot de evolutie van de veiligheidsnormen, de ontwikkeling van zijn net en zijn interoperabiliteit met de aanpalende Europese netten;
- d) Punt 1.e) merkt op dat het soms nodig is om vooruit te lopen op bepaalde reglementeringen omdat men anders achterstand oploopt en zich blootstelt aan boetes die zouden worden verworpen door punt 4.a);
- e) Punt 2.a) Fluxys wenst de drempel van 10% te wijzigen. Deze zou moeten worden vervangen door “een omstandige controle van de kosten”;
- f) Punt 2.d) Fluxys wenst dat de formulering wordt verduidelijkt wat betreft de types kosten en de ramingen die worden bedoeld;
- g) Punt 3.b). Fluxys ziet niet concreet welk type kosten wordt verboden, vooral omdat de opslagactiviteiten, de LNG-terminalling en de doorvoer van grens tot grens onderworpen zijn aan de internationale concurrentie;
- h) Punt 3.c) is een inbreuk op de rechten van de verdediging;

- i) Punt 3.d): Fluxys vraagt welke kosten worden bedoeld met elementen die enkel de waarde voor de aandeelhouders willen verhogen ten nadele van de netgebruikers;
- j) Punt 3.f) Indien dit punt betekent dat zijn investeringsplan vooraf moet worden goedgekeurd, dan moet het worden geschrapt. Noch de nationale, noch de Europese wetgeving voorziet immers een bevoegdheid voor de voorafgaande goedkeuring van het investeringsplan;
- k) Punt 3.g) Fluxys vindt dat deze bepaling juridische onzekerheid genereert;
- l) Punt 4.g) Fluxys vraagt concrete voorbeelden. Fluxys argumenteert dat bepaalde uitgaven ook nodig en gerechtvaardigd zijn voor het onderhoud van de installaties of dat andere uitgaven eenmalig of buitengewoon zijn.

REACTIE CREG

- a) Fluxys roept een gebrek aan precisie van de criteria in maar het Europees Hof van Justitie heeft al geoordeeld dat een tariefmethode niet zo precies en uitputtend moest zijn dat ze alle elementen bevat die de netbeheerder toelaten om zijn tarieven zelf te berekenen (HJEU C-274/08 van 29 oktober 2009, *Commissie vs. Koninkrijk Zweden*). Het is trouwens de bedoeling van de criteria om de wijze waarop het redelijke karakter wordt beoordeeld, bekend te maken. Het is helemaal niet de bedoeling om het beoordelingsvermogen van de regulator te verlammen door hem te vragen om, vooraf, alle mogelijke gevallen en al zijn reacties erop te bedenken. Dergelijke “criteria” zouden niet enkel onmogelijk te bepalen zijn in de praktijk, ze zouden bovendien illegaal zijn omdat ze de regulator zouden verhinderen om zijn bevoegdheden uit te oefenen, al was het maar door zelfbeperking. De regulator moet immers rekening houden met een reeks elementen of criteria waarvan sommige een beoordeling geval per geval vereisen. De regeling van tariefregulering die richtlijn 2009/73 invoert, is niet verenigbaar met een dergelijk vast en uitputtend regelgevend keurslijf. Voorbeeld: artikel 41(10) van richtlijn 2009/73 voorziet de mogelijkheid voor de regulator om op elk moment de wijziging van de toegepaste tarieven of methodes te vragen, terwijl artikel 41(2), al. 3 bepaalt dat een goedkeuring van de regulator geen afbreuk doet aan de toekomstige uitoefening van zijn bevoegdheden.

Niettegenstaande die duidelijke voorbeholden denkt de CREG dat ze duidelijk heeft gedefinieerd (in de tariefmethodes zoals aangevuld op basis van de reacties die in de raadplegingsfase werden geformuleerd) hoe ze de tarieven zou berekenen. De graad van precisie van deze methodes lijkt trouwens niet lager dan deze van de methodes die tot op heden in tariefbesluiten werden vastgesteld, tot voldoening van Fluxys. Beide methodes overlappen elkaar overigens in zeer ruime mate.

- b) De CREG kan aanvaarden dat dit criterium ook de vaste rechtspraak omvat waartegen geen enkel verweermiddel meer open staat.
- c) De CREG kan aanvaarden dat de verplichte samenwerking binnen ENTSOG niet zal worden bestraft door de toepassing van dit criterium.
- d) Vermits de nieuwe reglementering geen uitvoeringstermijn voorziet, zal de CREG dit geval per geval beoordelen.
- e) De CREG vindt dat de drempel van 10% niet absoluut is omdat de beheerder voldoende mogelijkheden heeft om zijn kostenposten afdoende te bewijzen.
- f) De CREG zou bijvoorbeeld de raming van Fluxys van de referentiehoeveelheden van te verkopen diensten kunnen weigeren. Dit impliceert eveneens de weigering van de operationele kosten die Fluxys eveneens heeft geraamd op basis van deze referentiehoeveelheden.
- g) Met “monopolie” bedoelt de CREG dat Fluxys in België de enige beheerder van het aardgasvervoersnet, van de opslaginstallatie en van de LNG-installatie is, niettegenstaande het feit dat bepaalde activiteiten onderhevig kunnen zijn aan concurrentie op internationaal niveau. Dit impliceert bijvoorbeeld dat sponsoringkosten in België in principe zullen worden verworpen.
- h) De CREG vindt dat dit criterium geen inbreuk op de rechten van de verdediging is omdat Fluxys, net als elke andere partij, vrij is om een rechtszaak aan te spannen tegen de CREG. Dit criterium zet alle partijen zelfs op gelijke voet, dat wil zeggen dat dergelijke uitgaven ten laste zijn van hun winstmarge.

- i) Een voorbeeld zou kunnen zijn de terugbetaling van een lening zonder intresten en de vervanging van deze behoefte aan geld door een kapitaalsverhoging.
- j) Wat betreft de vervoersinstallaties, levert de minister van Energie de vervoersvergunningen af, op advies van de CREG. Indien dit advies ongunstig is, bijvoorbeeld omdat de CREG deze investering als een gestrande investering beschouwt, kunnen de kosten worden verworpen.
- k) Zie repliek bij a).
- l) Een mogelijk voorbeeld is een groot onderhoud dat gepland is in het eerste jaar van de regulatoire periode. Indien Fluxys het totaal van deze operationele kosten van het eerste jaar extrapoleert naar de andere jaren, zal de CREG deze kosten in principe verwerpen.

IX. OPMERKINGEN DIE GEEN BETREKKING HEBBEN OP DE ARTIKELEN

DISTRIGAS

- a) wil dat er een benchmarking van de tarieven van de Belgische netbeheerders en de tarieven van de Europese netbeheerders wordt gerealiseerd om het concurrentievermogen van de in België geldende tarieven te beoordelen;
- b) wil stimulerende maatregelen invoeren om de netbeheerders aan te moedigen efficiënt te werken.

REACTIE CREG

- a) Hoewel de relevante bepalingen van richtlijn 2009/73 en van verordening 715/2009 impliceren dat de tarieven de kosten weerspiegelen, bepaalt artikel 13 van de verordening inderdaad dat de tarieven “in voorkomend geval rekening houden met de benchmarking van de tarieven door de regelgevende instanties.”

Dit betekent dat de verordening slechts in bepaalde omstandigheden de benchmarking van de tarieven eist. Overweging 8 van de verordening verduidelijkt wanneer de verordening de toepassing van de benchmarking gepast vindt als een bijkomend element voor de invoering van de tarieven. Overweging 8 luidt als volgt: “In dat verband zal, met name als er sprake is van daadwerkelijke concurrentie tussen pijpleidingen, de benchmarking van tarieven door de regelgevende instanties een relevant punt van overweging zijn.”

- b) De CREG vindt dat het ontwerp van besluit wel degelijk stimulerende maatregelen bevat.

////

X. BIJLAGE 1 : DIAS VAN DE INFORMATIEESSIE

Consultatie
Tarifaire methodes
Aardgastransmissie, -opslag en LNG

Consultation
Méthodes tarifaires
Gaz naturel transmission, stockage et GNL

Informatiesessie – Session d’information
CREG
12/10/2011

1

Agenda

- Juridisch kader
 - Europese richtlijnen
 - Arrest Grondwettelijk Hof
 - Arrest Hof van Beroep te Brussel
 - Advies Raad van State
- Raadplegingsprocedure
- Tarifaire methode
 - Doelstellingen
 - Structuur
- Vraag & antwoord
- Cadre juridique
 - Directives européennes
 - Arrêt Cour Constitutionnelle
 - Arrêt Cour d’Appel de Bruxelles
 - Avis Conseil d’Etat
- Processus de consultation
- Méthode tarifaire
 - Objectifs
 - Structure
- Question & réponse

2

Rechtstreekse Europese bevoegdheid Compétence européenne directe

- Art. 41.6 RL 2009/73:
“De regulerende instanties zijn bevoegd voor de vaststelling of de voldoende ruim aan de inwerkingtreding voorafgaande goedkeuring van ten minste de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden...”
- Art. 41.6 Dir 2009/73:
« Les autorités de régulation se chargent de fixer ou d’approuver, suffisamment à l’avance avant leur entrée en vigueur, au moins les méthodes utilisées pour calculer ou établir les conditions... »

3

Bevestigd door het Grondwettelijk Hof Confirmée par la Cour Constitutionnelle

- Arrest 97/2011 dd. 31 mei 2011
 - Arrêt 97/2011 dd. 31 mai 2011
- “Ingevolge die bepaling is het niet langer mogelijk dat de Koning, op voorstel van de CREG, de distributietarieven vastlegt, aangezien die bevoegdheid thans exclusief aan de CREG toekomt.”
- « Par suite de cette disposition, le Roi ne peut plus fixer les tarifs de distribution sur la proposition de la CREG, dès lors que cette compétence appartient désormais exclusivement à la CREG. »

4

Opdracht vanwege Raad van State Mission de la part du Conseil d'Etat

Advies 49.570/3 dd. 31 mei 2011

“Het gegeven dat er door de opheffing van de twee aangehaalde koninklijke besluiten een juridisch vacuüm ontstaat, neemt immers niet weg dat het sinds het verstrijken van de uiterste omzettingsdatum van richtlijn 2009/72/EG aan de CREG is om dit vacuüm op te vullen en om zelf de nodige voorlopige maatregelen vast te stellen indien het vaststellen van de tarieven vertraging oploopt, hetzij door te beslissen om (bepaalde aspecten van) de oude tariefmethodologie te handhaven, hetzij door meteen te voorzien in een tijdelijke regeling of in een overgangsregeling, in afwachting van een definitieve door haar vast te stellen regeling.”

• Avis 49.570/3 dd. 31 mai 2011

« Le fait que l'abrogation des deux arrêtés royaux précités crée un vide juridique n'empêche pas que depuis l'expiration du délai de transposition de la directive 2009/72/CE, il appartient à la CREG de combler ce vide et de fixer elle-même les mesures provisoires nécessaires si la fixation des tarifs prend du retard, soit en décidant de maintenir (certains aspects de) l'ancienne méthode tarifaire soit en instaurant directement une réglementation provisoire ou transitoire dans l'attente d'une réglementation définitive qu'elle fixera. »

6

Opdracht vanwege Raad van State Mission de la part du Conseil d'Etat

Advies 49.570/3 dd. 31 mei 2011

“Het gegeven dat er door de opheffing van de twee aangehaalde koninklijke besluiten een juridisch vacuüm ontstaat, neemt immers niet weg dat het sinds het verstrijken van de uiterste omzettingsdatum van richtlijn 2009/72/EG aan de CREG is om dit vacuüm op te vullen en om zelf de nodige voorlopige maatregelen vast te stellen indien het vaststellen van de tarieven vertraging oploopt, hetzij door te beslissen om (bepaalde aspecten van) de oude tariefmethodologie te handhaven, hetzij door meteen te voorzien in een tijdelijke regeling of in een overgangsregeling, in afwachting van een definitieve door haar vast te stellen regeling.”

• Avis 49.570/3 dd. 31 mai 2011

« Le fait que l'abrogation des deux arrêtés royaux précités crée un vide juridique n'empêche pas que depuis l'expiration du délai de transposition de la directive 2009/72/CE, il appartient à la CREG de combler ce vide et de fixer elle-même les mesures provisoires nécessaires si la fixation des tarifs prend du retard, soit en décidant de maintenir (certains aspects de) l'ancienne méthode tarifaire soit en instaurant directement une réglementation provisoire ou transitoire dans l'attente d'une réglementation définitive qu'elle fixera. »

6

Raadplegingsprocedure Processus de consultation

- Deze consultatie loopt tot 21 oktober 2011
- Reacties kunnen worden overgemaakt ter attentie van de heer Guido Camps, Directeur Controle Prijzen en Rekeningen, per post of per e-mail (methode.trans@creg.be) of per fax (+ 32 2 289 76 49)
- Andere raadplegingen aan de gang m.b.t. distributie, en transmissie elektriciteit
- Cette consultation se termine le 21 octobre 2011.
- Les réactions peuvent être transmises à l'attention de Monsieur Guido Camps, Directeur Contrôle Prix et Comptes, par courrier, par courriel (methode.trans@creg.be) ou par fax (+ 32 2 289 76 49)
- D'autres consultations en cours concernant la distribution, et la transmission d'électricité

7

Tarifaire methode Méthode tarifaire

- Doelstellingen
 - Evenwicht herstellen belangen netbeheerders en consumenten
 - Zonder bestaande methodologie overhoop te halen
 - Vereenvoudiging en verduidelijking
 - Tariefstructuur
 - Rapporteringsmodel
 - Procedures & termijnen
- Objectifs
 - Rétablir l'équilibre des intérêts des gestionnaires de réseau et des consommateurs
 - Sans bouleverser la méthodologie actuelle
 - Simplification et clarification
 - Structure tarifaire
 - Modèle de rapport
 - Procédures et délais

8

Tarifaire methode Méthode tarifaire

- Structuur

- Preambule
- Definities en toepassingsgebied
- Door de tarieven te dekken totaal inkomen
- Goedkeuringsprocedure ex ante
- Controleprocedure ex post
- Boekhoudkundige verplichtingen
- Overgangsbepalingen
- Diverse bepalingen

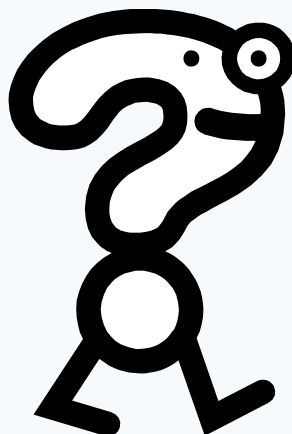
- Structure

- Préambule
- Définitions et champ d'application
- Revenu total à couvrir par les tarifs
- Procédure d'approbation ex ante
- Procédure de contrôle ex post
- Obligations comptables
- Dispositions transitoires
- Dispositions diverses

9

Vraag & antwoord Question & réponse

10

////